

логічних аудиторів, які вже мають певний практичний досвід роботи у цій сфері, а також напрацювання передового світового досвіду.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про екологічний аудит» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - 2009. - Режим доступу до тексту закону: [http // zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua).
2. Басанцов І. В. Екологічний аудит в Україні: актуальність, проблемні питання та напрями удосконалення / І. В. Басанцов, О. С. Пантелейчук // Механізм регулювання економіки. - 2010. - № 1. - С. 38-46.
3. Данилишин Б. М., Хвесик М. А., Голян В. А. Економіка природокористування: [Підручник] / Б.М. Данилишин, М.А. Хвесик, В.А. Голян. - К.: Кондор, 2010, - 465 с.
4. Кантаєва О. В. Аудит екологічної діяльності суб'єктів господарювання / О. В. Кантаєва, О. В. Кузнецова, Ю. В. Кулій // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 3 (57) — С. 56—57.
5. Кулик Р. Місце і проблеми екологічного аудиту в системі аудиторської діяльності України / Кулик Р. // Галицький економічний вісник. — 2010. — №4(29). — с.160-165
6. Шматков Г. Г. Современное состояние и перспективы экологического аудита (Рубрика: ООО УкрЗкоАудит. - г. Днепропетровск) [Електронний ресурс] / Г. Г. Шматков, С. И. Гайдидей. - 2007.
7. Папінко В.З. Облік і аналіз природоохоронної діяльності підприємств хімічної промисловості України// автореферат дис. на здобуття ..канд. екон. наук: 08.06. 04 – Тернопіль, Sam-Studio, 2004. – 20 с.

*Бортник Тетяна,
студентка групи ОАс-51*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Аудит в Україні відбувся як професія і як окремий вид бізнесу. Подальший розвиток його обумовлений ринковим спрямуванням економіки держави та необхідністю у незалежному об'єктивному контролі господарської діяльності підприємств, а також підтвердження достовірності їх фінансової звітності в інтересах користувачів, власників та зацікавлених сторін.[3]

Проблеми ринку аудиторських послуг та його розвитку є предметом особливої уваги в економічній науці. У літературі вітчизняних авторів, значною мірою, приділяється увага, власне розвитку аудиту в Україні. Це наслідком розвитку світової економіки. Значний внесок в розробку теоретичних основ а також методологічних підходів до напрямів удосконалення

аудиторських перевірок і контролю в цілому внесли провідні вчені-економісти: А. Білоусов, М.Т.Білуха, В.Г.Гетьман, М.Я.Дем'яненко, В.П.Завгородній, Г.Г.Кірейцев, М.В. Крапивко, Б.Ф. Усач та інші вчені.[5]

Аудиторська діяльність є важливою частиною цивілізованого функціонування ринкової економіки кожної із країн. Згідно із Законом України «Про аудиторську діяльність», аудит – це перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів [4].

Проведені нами дослідження показують, що у світі аудиторські фірми займають достатньо вигідну позицію. Так, виконуючи своє завдання, вони приносять користь фінансово-кредитним установам, органам державного регулювання і контролю (податковим органам, фонду державного майна, органами державної статистики та іншим). Однак в Україні нині ситуація на ринку аудиторських послуг досить складна, тому дослідження сучасного стану та перспектив розвитку аудиту є актуальним. [1]

Перш за все, слід відмітити користь роботи аудиторів для державних контролюючих органів. Якщо державні органи у своїх перевірках будуть спиратися на звіти аудиторів, то для перевірок останніх потрібно буде менше часу та сил. Що і сталося після впровадження Нідерландського досвіду та підписання Генеральної угоди про співробітництво та взаємодію між Аудиторською палатою України та Державною фінансовою інспекцією України. [2]

Виходячи з цього, незалежна перевірка сприяє не тільки економії коштів держбюджету за рахунок скорочення штату державних контролюючих органів, а й додатковим надходження коштів до бюджету у вигляді податків, які сплачують аудиторські фірми.

По-друге, результати аудиторських перевірок корисні банківським та кредитним установам. Вони, у свою чергу, спираючись на висновок аудитора, мають впевненість і значну економію коштів при проведенні аналізу платоспроможності, фінансового та майнового стану підприємства тощо.

По-третє, аудитори є «радниками» в оптимізації роботи підприємства, його підрозділів, ведення обліку, оскільки надають практичні поради та методичні рекомендації своїм клієнтам. Їх рекомендації, у своїх інтересах, можуть використати власники підприємства, управлінський персонал (менеджери, керівники підрозділів), робітники і службовці.

Отже, при проведенні аудиту необхідність у багаторазовості перевірок однієї і тієї ж самої інформації відпадає. Ось чому урядами багатьох країн світу широко використовуються аудиторські послуги. [2]

Щодо тенденцій, що мають місце як у світі, так і в Україні, кількість аудиторів у цілому збільшується, що обумовлює посилення конкуренції на ринку аудиторських послуг. Цей фактор виступає позитивним, бо призводить до підвищення якості аудиту. Однак поряд із цим є і негативна тенденція: ті, хто не змогли досягти успіху, все одно залишаються тільки "формальними" аудиторами.

До того ж головними суб'єктами на ринку аудиторських послуг в Україні є іноземні компанії (Ernst and Young (Британія); PricewaterhouseCoopers (Англія); KPMG (США); Deloitte and Touch (Великобританія)), які мають довіру іноземних партнерів, використовують передові методики та технології. Як наслідок – більша та найцікавіша для вітчизняних аудиторів частина ринку аудиторських послуг України належить саме цій "Великій четвірці".

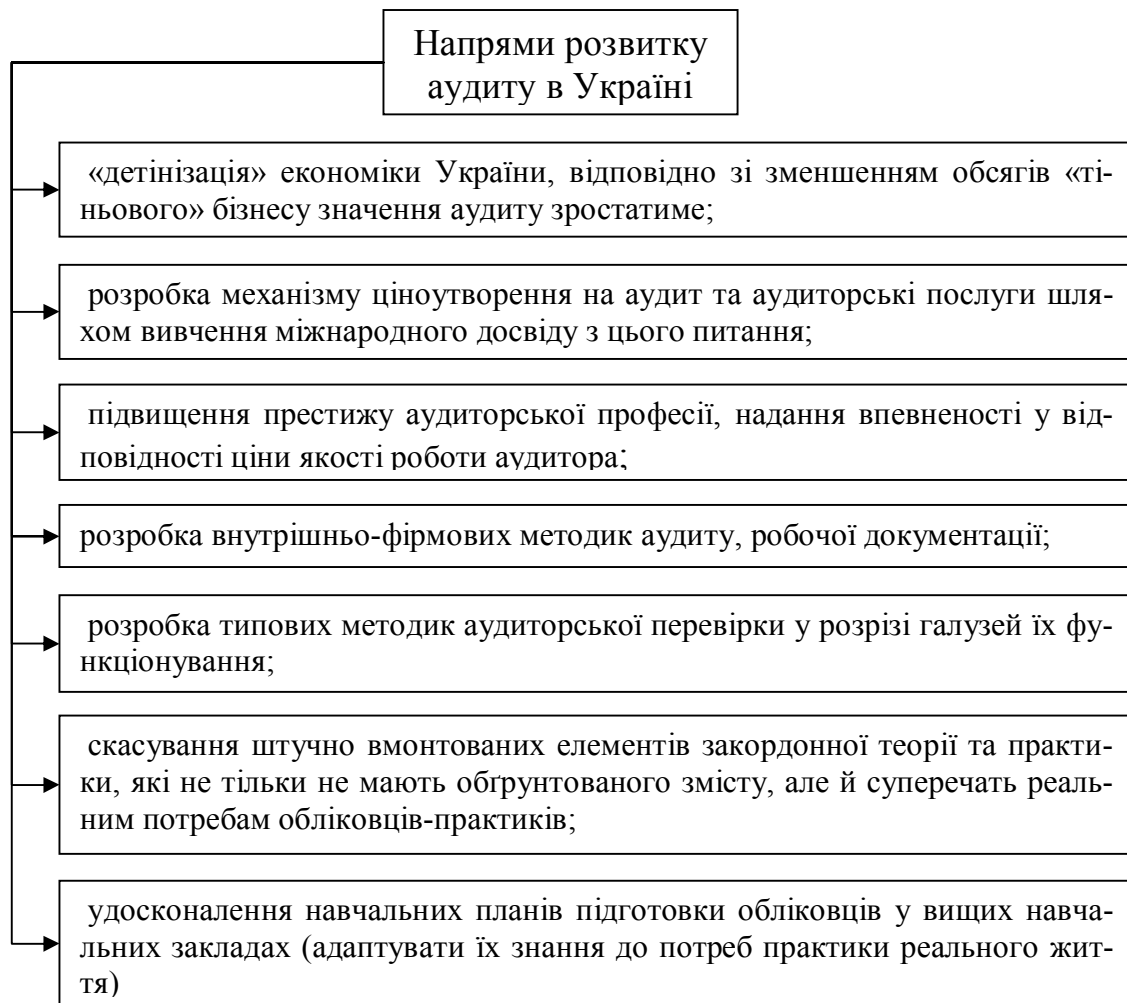
На жаль, окрім цього негативного фактора, що стримує розвиток аудиту в Україні, є ще ряд факторів, які негативно впливають на стан вітчизняного аудиту, а саме: недостатня кількість якісних кваліфікованих кадрів; брак досвіду діяльності національних спеціалістів; недостатня комп'ютеризація аудиту; наявність формальних аудиторів; недостатня кількість суб'єктів підприємницької діяльності середнього класу (основних замовників аудиторських послуг); застосування неадаптованого до українських реалій нормативного та методичного забезпечення; нестабільність законодавства в Україні; недостатня підтримка з боку держави вітчизняних аудиторських компаній на ринку.

Тому, останнім часом у багатьох вітчизняних аудиторських фірмах головними джерелом прибутку є надходження не від аудиторських перевірок, а від надання супутніх аудиту послуг, таких, як: консалтинг, бухгалтерський аутсорсинг та інше. До того ж, ціни на них суттєво знижені. [3]

Поряд із наведеними негативними факторами, що стримують розвиток аудиту в Україні, цікавим фактом залишається середній рівень рентабельності діяльності вітчизняних фірм, який приблизно складає 25 %, у той час як в іноземних аудиторських фірмах – 44 %.

Для вирішення існуючих проблем аудиту потрібно реалізувати наступні шляхи їх подолання та напрями розвитку аудиту в Україні (Рис.1)

Аудиторські послуги в Україні розвиваються швидкими темпами, хоча і існують певні проблеми. Більш глибоке дослідження цих проблем може стати основою для визначення пріоритетних напрямків вдосконалення аудиторської діяльності з огляду на перспективи розвитку ринкової економіки і відносин власності в Україні, а їх розв'язання сприятиме подальшому впровадженню аудиторської професії в господарську практику і формуванню у громадськості впевненості у високій професійній майстерності аудиторів. [5]

Рис. 1. Шляхи вирішення проблем аудиту в Україні та напрями його розвитку. [5]

Отож, слід зазначити, що наша країна має незначний досвід у функціонуванні аудиторської діяльності та існує низка проблемних питань, які потребують негайного вирішення, але, разом з тим, Україна має досить потужний потенціал і перспективи щодо розвитку аудиту.

Список використаних джерел:

1. Білуха М.Т. Курс аудиту/М. Т. Білуха.-Київ.: «Вища школа», 2000.- 573 с.
2. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник / Ф.Ф. Бутинець. - [3-тє вид., перероб. і доп.].-Ж.: Рута, 2006. – 672 с.
3. Загородній А.Г. Аудит: теорія і практика: Навч. посібник / А.Г. Загородній, М.В. Корягін. - Львів: в-во «Львівська політехніка», 2004.- 456 с.
4. Закон України «Про аудиторську діяльність» №3126-ХІІ від 22.04.93.
5. Проблеми і перспективи розвитку аудиту в Україні: Монографія / За заг. ред. д.е.н., проф. Пушкаря М.С.-Тернопіль: «Карт-бланш», 2012.- 220 с.